

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyiltér petit sora 30 kr.</p>
---	--	---

A nagyrét becslése.

A legtöbbször hangoztatott baj nálunk, de talán az egész országban is: hogy sok az adó. Az adó iránti ellen-szenv lehet az oka, hogy azt, ki az adó leszállításáról szól megéjenezik, a ki a felemelésről merne beszélni, úgy járna mint Saul, megköveznék.

Pedig valamint nekünk, a mi háztartásunkban megvan a mi rendes kiadásunk, akként magának az államnak is megvannak az ő költségei, melyek nélkül, mint gép az olaj hiányában, az ország kereke fennakadna.

Az államot a lakosság összessége képezi, a mi jobblétünk, előmenetelünk s ügyeinek elintézése nem jár költség nélkül, az állami javak bevétele nem elegendő s az ezek után maradandó hiányok fedezésére szükség az adó.

A mi adózási rendszerünk két-féle: direkt és indirekt. Direkt, vagy közvetlenül egyenes adót fizetünk föld, szőlő, ház kert s egyéb ingatlan vagyionunk s más jövedelmünk után, közvetve szedi az állam az illetékeket, fogyasztási és bélyegadót.

A földadó alapja a becslés útján megállapított tiszta jövedelem. A mely után kirótt egyenes adó képezi aztán azt az összeget, mely után a községi s minden más adópótlék kirovatik

Ha tehát azt akarjuk elérni, hogy ingatlanban birt javaink után kelle-ténél több adóval ne róvassunk meg, érdekeinket akkor kell megvédelmeznünk, mikor a kerületi kateszteri becs-lőség a tiszta jövedelem megállapi-tása végett felnézi azokat.

Kateszteri becslés rendszerint 10 évenként s azon kívül mindannyiszor vezetetik keresztül, valahányszor valamely ingatlan más mivelési-ág alá kerül, avagy közbirtokok örökösen osztatnak fel.

A Tisza—Körös-zugi ármentesítő társulat megalakulása folytán felépült túlatí-réti gát által a mi túlatí-rétünk is mentesítve lett. Az eddigelé kaszá-lónak használt rétföldnek egy része a jövőben már más mivelés alá kerül, hihetőleg nagyobb jövedelmet hoz s így az eddigi esekély adó helyett magasabb adókirovás alá jó.

A kateszteri tiszta jövedelmet meg-állapító becslést legközelebb vezeti keresztül a kateszteri becslés s a helyszínen győződik meg arról, vajjon melyik darab ingatlan, melyik osztály-ba lesz sorolandó.

Az ingatlan javaknak adóalapul való felbecslésénél a tulajdonosnak jelenléte, nem annyira szükséges, mint inkább kívánatos.

Ott nyílik alkalmunk arra, hogy érdekeinket megvédjük s esetleges

tájékoztatásunkkal odahassunk, hogy földeink tiszta jövedelme akként állapítassanak meg, miként az a valóságnak is tényleg megfelel. És hogy az ilyen becslési eljárásnál a saját érdekeink megoltalmazására mennyire szükségünk van, leginkább bizonyítja a nagyrétnek az örökös kiosztás alá való felbecslése. Hiszen köztudomásu dolog, hogy első osztályu területettké soroztattak a saját becsló bizottsága-ink által olyanok, melyekről a kánikulában sem apad le a víz, viszont a fakadó vizektől ment magasabb részlet egy jó része másod, sőt harmad-osztályu lett.

Nem ezélünk a saját becslobizott-ságunk eljárását bírálgatni, csupán arra akarunk rámutatni, hogy azok az egyének, kik tövéről-hegyire ismerik a nagyrétet, annak osztályozásában mennyire tévedhetnek.

Annál inkább ki van tehát a tévedésnek téve az, ki azt nem ismeri, csupán a humus réteg minőségéből következtet arra, hogy a földbirtok a becslési osztály, melyik fokozatába sorolható.

De meg, hiszen az örökös felosztásnál felmerült panaszok legtöbbször is a miatt van, hogy talán egyetlen házrész se nincs a nagyrétben, mely nyugodt lelkiismerettel u g y a n a z o n osztályban lenne beosztható.

TÁRGYA.

A vezér.

Írta: Ágai Béla.

(S.) A déli harangszó után valamennyien egybegyültek a sarki kocsmában. A bizottság külön asztalnál foglalt helyet, a többiek pedig szanaszét telepedtek le, ábitatós figyelemmel hallgatódzva, leskelődve egy-egy hangosabb szóra, mely a vezérek asztaláról elhangzott.

Az asszonyok az ajtóban állottak. Mind-egyik kezében kendő volt s abban néhány cserépedény. A déli ebéd, De kitalálni nem merték. A leves kihült, a főzelék megkocsonyásodott s a bizottság még mindég tárgyalt. Olykor-olykor, mint a mély harang bugása, megkondult Dumba Péter hangja:

— A kormány . . . a tőkepénzesek . . .

S a termen halk mormogás futott végig. Nem tudták ugyan, miről van szó, de ha Dumba Péter főgépész mondja, akkor bizonyára jól van.

Legelőször a bizottsági asztal mellett ülők tudták meg, hogy a vezérek mit határoztak. Lassan adták tovább a jelszót, mely mint a tőba dobott kő, mint szélesebb körveket írt

le. A szurtos, piszkos alakok megéjlenkültek sokan lerántották magukról a szíjkötényt, mások a magukkal hozott szerszámokat dopták a sarokba s egyszerre valamennyien, mintegy jelszóra — fel ugráltak helyeikről s számos örömmel, rekedt hangon össze-vissza kiáltották:

— Éljen a sztrájk! Éljen a sztrájk!

A hosszú időn keresztül szított parázs löbbot fogott. Dumba Péter nem hiába tanácskozott már hetekkel ezelőtt kartársival. Most itt az alkalmas idő — beszüntetik a munkát.

Az örömkialtások után a kocsmáros csakhamar teli poharakkal cserélte fel az üreseket. Az asszonyok is beljebb kerültek, ki ki párja melléült s szeretettel csodálta az izmos karokat, a szép férfias arcot, mely most szokatlan hévtől sugárzott. A férfiak ügyet sem vettek az asszonyokra, hő szóbeszéddel vitatták a történeteket. A levegő zajos lármával telt meg, fojtó füstgomolyagok s por-pára szállingózt minden felé.

Mi lesz ezután?

A kocsmas kis ablakaiból át lehetett látni a nagy vörös épülettömbökre, melyek nyugodt fenséggel, szinte megvetőleg tekintettek alá a kis kunyhóra, hol a munkások

gyülekeztek. A középső nagy karesu kémény büszkén tört az égnek, a melyből sűrű egymásutánban hullott alá a hó.

Együtt voltak valamennyien, senki sem maradt vissza a gyárban. Áruló nincs közöttük, mindanyian egy szív s lélekkel követik a határozatot:

— Éljen a sztrájk!

Miután az öröm első mámorá szerte-foszlott s a zaj némiképpen lecsillapodott. Dumba Péter felállott helyéről s kezével intett, hogy szóllani akar. A munkások elné-nultak s Péter hatalmas hangja végigrezgett az egész termen.

— Barátaim! A zsarnoki önkény, mely eddig állatokká típort bennünket, megszünt. A vaskohókat széjjelzuztuk s ha nem adják jószántából, erővel követeljük emberi jogainkat. Mi, többé a gyárban dolgozni nem fogunk, ha csak nem teljesítik kívánságaink! Beleegyeztek ebbe?

— Elfogadjuk — zugta r

— A bizottság továbbá folytatta Dumba — hogy k romtagu küldöttség fogja tolgatóság előtt. A küldöttség Péter a főmester, Toldi István a

A tulajdonos, különösen a kisbirtokos, ismeri a neki esett részlet minden zegét-zugát, tudja hol szikes, hol vizállásos, hol heves s ha a becslésnél jelen van, felvilágosításaival elejét veheti annak a tévedésnek, hogy birtoka a fel nem érő, kelleténél magasabb osztályba soroztassék.

Azért tartanók mi szükségesnek azt, hogy a majd megejtendő felvételeknél lehetőleg mindenki iparkodjék jelen lenni s a saját érdekében felszólalni, mert az azután való sajuálkozás leg több esetben hiába való.

Most egy kis utánnézéssel elejét vehetjük a későbbi panaszoknak s mególtalmazhatjuk magunkat a tévedésből eredő, hibás felvételek folytán kivetendő magasabb adótól. Ha jelen vagyunk a becslési felvételnél, a majdan reánk kirovandó adót nyugodtan fizethetjük le, mert tudjuk, hogy az a valóságnak megfelelő, az az jogos.

Érdekeinket megvédelmezni tehát a becslésnél kell, mert azután mint a rendszerint: „eső után későn lesz a köpönyeggel“

— Az Országos Iparegyesület a hazai ipar pártolása érdekében a következő körlevelet intézte az ország kaszinóihoz s nevezetesebb társadalmi egyesületeihez:

„Mélyen tisztelt Elnökség!

Az ezredeves kiállítás alkalmával tartott iparos-kongresszuson, főleg a műiparosok ismét azzal a panaszal állottak elő, hogy a magyar társadalom nem pártolja eléggé a magyar ipart és nem méltányolja kellőképp a fiatal magyar műiparosoknak gyakran jelentékeny áldozatokkal járó megtelepedését, mert, mint a tapasztalat mutatja, főleg a mellék tárgyak vagy díszművek és a műipar szempontjából hálás műiparcikkekben való szükségleteit rendszerint külföldről szerzi be.

Pedig éppen az ezredéves kiállítás elég fényes bizonyítványt állított ki a magyar műipar versenyképességének s a társadalom legszélesebb rétegei tudomá-

sul vehették, hogy a műipar majdnem minden ágának van már nálunk hivatott művelője. Ezeket azonban a nagyközönség nem eléggé ismeri s a felmerülő szükség esetén létezésük után nem is kutat, hanem a legtöbb esetben az ismert külföldi forrásokhoz folyamodik.

Mivel pedig műiparunk már elég erős arra, hogy a magyar társadalom támogatására appellálhasson s mivel a magyar társadalom sokkal hazafiasabb, semhogy a megokolt kérést figyelemre ne méltassa, az iparos-kongresszus nevében készséggel ragadjuk meg azon alkalmat, hogy az ottani társadalom egyik fontos tényezőjéhez, a mélyen tisztelt Elnökség által képviselt testülethez forduljunk azzal a kéréssel, hogy a tudomás szerint fölmerülő esetekben odahatni méltóztatásuk, hogy a hatóság, egyesületek vagy magánosok megrendeléseikkel kizárólag hazai műiparosokhoz forduljanak.

Tekintettel továbbá ama méltányos és hazafias törekvésre, mely a magyar stílusnak minél tökéletesebb érvényesítése érdekében megindult, s melyet csak műpártoló közönség jóindulatu támogatása képes jelentékeny arányokban előmozdítani, melegen ajánljuk, hogy egyes dísz- és műtárgyak megrendelése alkalmával azoknak magyar stílusban való tervezést és kivitelét követelni méltóztatassanak.

Magyar stíli rajzok közvetítésére, illetőleg mindennemű utbaigazítás vagy fölvilágosítás megadására egyesületünk mindenkor készségesen rendelkezésre áll a t. műpártoló közönségnek.

Bizalommal kérjük azonban a t. Elnökséget, hogy éppen az általa képviselt rétegekben, a műpártoló művelt közönség köreiben minden adott alkalommal odahatni sziveskedjék, hogy a magyar ipar pártolásának hazafias elve tényleg érvényesüljön, és hogy készségesen följánlott közreműködésünket az érdekeltek minél többször vegyék igénybe.

— Nem jönnek munkába? Hát megint valami számaráságot csináltak, — dörmögte az öreg, — majd eljöttök még köyörögni, ti léhütő, gézenguzok. — Hát tik hová mentek?

— Az igazgatóhoz!

Amint Dumba kimondta a szót, maga is megrettent tőle. Az igazgatóhoz! Ki az az igazgató? A munkások nem ismerték, soha sem látták, csak érezték. Mindenütt jelen volt, minlont elintézett — láttatlanul. Nem is ember volt az, hanem valami fogalom — melynél nagyobbbat, szentebbet a munkás nem ismert.

Mennek az igazgatóhoz. Mintha összebeszéltek volna, messzire elkerülték a gyár épületét, s egyenesen az igazgatósági lak felé tartottak. Csend volt köröskörül, lép-teiket elfogta a frissen hullott hó, maguk sem igen beszélgettek. Dumba Péter azon gondolkozott, hogyan kezdje majd beszédét.

Az igazgató a dolgozószobában fogadta őket. Szigorú, nyilt üzletemben volt, ki jogait nem engedte maguyírbálni. Mielőtt még Dumba szólhatott volna, az igazgató megigazította aranykeretű pápaszemét s nyugodtan ezeket mondta:

Budapest, 1897. áprillisi 20-án.

Kiváló tisztelettel

az Országos Iparegyesület nevében:

Gelléri Mór,
aligazgató.

Gróf Zichy Jenő,
elnök

UJDONSÁGOK.

— **Kis angyalok.** A lefolyt héten két család boldogságát dulta föl a rideg halál. Missuray János 4 éves Pistika fia és Zöld Antal 10 hónapos Teruska leánya szálltak az ég angyalai közé. A megszorodott tanító családoknak nyujtszon vigasztalást az Ég és kartársaink ószinte részvéte.

— **Halálozás.** Nell Ferencz nyugalmazott ker. esperes plébános székülnök 71 éves korában Alpáron a f. hó 13-án elhunyt. A boldogult éltében egyike volt azoknak a kedélyes vendégszerető blépánosoknak, kinek vendégszerető háza mindenki előtt nyitva állott. Alpáron 34 éven keresztül volt plébános. Fiatal káplán korában a csongrádi parochián is, huzamosabb ideig segédlelkészkedett. Ugy itt, mint plébános korában Alpáron, mindenki által szeretve és tisztelve volt. Az utóbbi években idegbetegségbe esett és e miatt kényszerítve volt nyugdíjba vonulni. Néhány hónap óta betegsége aggasztó mérveket öltött elanyira, hogy az orvosi tudomány nem volt képes rajta segíteni. Habár környezete, különösen nővére, özv. Fodor Istvánné a legnagyobb szeretettel ápolta, a f. hó 13-án d. e. elhunyt. Áldás és béke poraira!

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 22-én délelőtt tartja a havi rendes gyűlését — a szokott helyen. Ugyanaz nap délután a várm. fegyelmi választmány is ülésez.

— **Kataszteri felmérés.** Örökösen felosztott nagyrétünk kataszteri térképezése a szeged kerületi kataszteri becslőség kebeléből kiküldött mérnökök által most eszközöltetik. A felmérést követi majd a becslés, melyre vonatkozólag hívjuk fel mai vézércikkünkben a birtokosok figyelmét.

— **A Piroska-város halad.** Csongrád nagy községet az egyizben közgyűlési határozattal kitagadott Piroska városnak felépülése után immár harmadik évre téglajárda kapcsolja össze. Ugyanis az előjáróság a fohász-utczától kifelé 80 centiméteres járdát építtetett s azon felül természetesen az illető háztulajdonosok terhére a Piroska-város minden utczáján járdát építtet. Így a Piroska-város erőssen megezáfolta a közmondást, a menyiben későn épült s mégis

Éljen Dumba! — ordították mindenfelől. Dumba még szóllani akart, de a szavát elfojtotta a gyár bugó kürtje. Egy óra volt. A pihenő véget ért. A kürt mellett megcsendült a kis harang is, melyet Mihály apó rángatott s vékony fúrge nyelvéen szaporán hívogatta a munkásokat: „Jertek, jertek dolgozni: ne hallgassatok ti senkire; csak jertek, jertek dolgozni.“

A kürt bugott s a teremben, nem mozdult senki. Sokan ugyan lopva pillantottak a sarokba dobott szerszám felé, mások meg a szíj kötényeiket huzogatták nagy feszélylyel, de egyiknek sem volt bátorsága arra, hogy megdelmeskedjék a hívószónak.

A háromtagu küldöttség utnak indult. Mihály apó, szokásához híven, viláman állt féllábával a nagy kapuhoz s kitárta a nagy szárnyát.

A munkások az ablakhoz gyűltek s a tánczó hópihéken keresztül, az a három ember a tágra

— hol vannak? — kér-

munkába! — felelt

(Vége következik.)

hamarabb jutott járdához mint a község régebben épült utcái pl. a hosszú utcának az iskola-utcától a posta utcáig terjedő része, mely ugyan eléggé forgalmas, de a községi előjáróság tökéletesen megfelelkezett róla. Hiába a Piroska-város város, Csongrád pedig csak nagyközség.

— **Fagyos szentek.** Pongrácz, Szervác és Bonifác a három fagyos szent, talán méltóbban sohasem szolgáltak rá mellék nevükre, mint az idén. Pongrácz kezdte meg és Bonifác bevégezte. Hideg, metsző szél még a télkabátot is járta, a szobákat fűteni kellett, csoda, ha nem fagy. Ámbár az Alpesekek vidékén Ausztriában sok helyett valószínűségi téli csikorgó hideg volt, a földet hó takarja és vonatok csak hókecskék segítségével közlekedtek. Ha az előítéletekben hinnék, hát akkor Ő szentségéhez, a római szent atyához kérvényt írnék, hogy e szent triumvirátus emlékét május közepéről vagy július végére, mikor egy kis hűvös úgy is el kelne, vagy január közepére, midőn kedvükre fagyoskodhatnának, helyezze át. De mivel csak a természet törvényeiben hiszünk, hát csak maradjanak továbbra is kijelölt helyükön.

— **Tanyai szarka.** L. L. földbirtokos tanyai zárt padlásáról f. év januártól fogogatózott a buza s valami 30 mm. szőreszálán eluszott. Mivel pedig a korsó is addig jár a kutra, míg eltörik: a buza-fogyasztó tanyai szarka is kézre került Lucza Márton, káros cselédje személyében. Az élelmes szarka fogva van.

— **Panasz a komp ellen.** Alig mulik el hét, hogy a böldi rév kompbérlője s az ottani türehtelen közlekedési viszonyok ellen panasz ne merülne fel a szentesi hatóság előtt; de azért a helyzet mivel se javul, a község nap-napra a tisztelt révész urak önkényének van a kompnál kiszolgáltatva. Legújabbán Veszélovszky László tett panaszt a szentesi polgármesteri hivatalnál, hogy Csongrádról menet délután 2 órától fél négyig kellett várnia, míg a mulatozó révész urak, nagy könyörgés után, kegyeskedtek őt és a többi ott rekedt utast áthozni. A kihágási eljárást — mint értesülünk — meg is indították a révbérlő ellen; de ha — szokás szerint — most is csak 1—2 forinttal bírságot adják meg, jobb lett volna bele se fogni ebbe a kihágási eljárásba.

— **Műkedvelő előadás.** A helybeli iparos ifjuság a jövő hónapban műkedvelői előadást rendez. A falu rosaszát fogják előadni. Betanításra Sággy Mihály urat kérték föl. Igazán öröndetes jelenség, ha az iparos osztály a szépművészetekért lelkesedik.

Mikor a haraszt zörög. A „Csongrádi Közlöny“ m. vasárnapi számának „Különfélek“ rovatában megjelent „Mikor a haraszt zörög“ című közleményben az foglaltatik, hogy Mátéffy Kálmán főszolgabíró úr a vásár alkalmával „a járlatok kiállítására és látmozása körül vizsgálásokat tapasztalt.“ Azonban nevezett lap illetékes helyről czáfolatot vett, hogy a lábrakapott hírek semmi alapja sincs. Hát az a kérdés, hogy kit tart tisztelt collegánk „a Csongrádi Közlöny“ illetékesnek a hír megczáfolására? Mert mi, abban a nézetben vagyunk, hogy a lábrakapott hírt csak a felettes hatóság, ki a visszaéléseket tapasztalta, illetékes megczáfolni. Más oldalról, különösen pedig az illető tisztviselők részéről történt czáfolatot, illetékes helyről jövő czáfolatnak nem tartunk. A mennyiben a felettes hatóság legalább tudtunkkal a lábrakapott hírt sem hivatalosan, sem magán uton eddig meg nem czáfolta, hát az illetékes helyről meg nem czáfoltnak tekinthető. Mi, habár tudomásunk kerültük annak közzétételét. Csodálatos, hogy éppen az illetők, akiknek érdekében állott a hallgatás, maguk zörgötték meg a harasztot.

— **Permetezési eljárás** czímmel Weisz Sámuel ur egy házagptóló rüpiratot adott ki. A figyelemre méltó dolgozatot szőlős gazdáink figyelmébe melegen ajánljuk.

— **Vásárok.** Szegváron a f. hó 15, 16 és 17-én, Kun Szt. Mártonban pedig a f. hó 22 és 23-án lesz az idei tavaszi országos vásár megtartva.

— **Cőzégpkezelők s kazánfűtők vizsgálatára** a Mikes Gyula kir. főmérnök s állam-épitészeti hivatal-főnök elnöktete alatt Szegeden szervezett bizottság által 1897. évi május hó 29-én d. u. 3 órakor kezdve a magyar állam vasut szegedi szivattyu telepén fog megtartatni; miről az érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítetnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó kértetű bélyegzett s felszerelt kérvényaikat a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, posta palota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap d. e. 9 órájáig benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Jószágveszedelem.** A rendőrséghez érkezett hivatalos jelentés szerint, Kisteleken járványosan lépett fel a sertésvész. A község határát ennek folytán — a veszedelem továbbterjedésének meggátolása czéljából, hatósági zár alá helyezték.

Közgazdaság.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 12-én tartott 65-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1896. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 60 oldalra terjed és mint minden évben úgy az idén is számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. Ezen jelentésből látjuk, hogy a központi igazgatóság a napirend előtt szomorú kötelességnek felelt meg, midőn elhunyt, felejtethetlen, érdemdu magyarországi képviselőjéről **Rott Józsefről** következőképen emlékezett meg kegyeletteljesen:

„**Rott József** budapesti képviselőségünk főnöke, legelőkelőbb munkatársunk, ki kora ifjusága óta felmulhatlan buzgalommal szentelte teljes tevékenységét és szellemének kiváló adományait a társaság érdekeinek, a mult év végén súlyos betegségnek esett áldozatul. **Rott József**, elhunyt kartársunk emlékét mindig tiszteletben fogjuk tartani és Önök bizonyosan csatlakoznak mély gyászunkhoz és ennek ünnepies kifejezést is fognak adni“

Az évi jelentésből látjuk, hogy az életbiztosítási osztály díjtartaléka 1896. évi december 31-én 3.682,783 frt 19 krajczárral 48,914,760 frt 37 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 189,549,380 frt 95 krt tettek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7.887,184 frt 57 krra rugtak.

A tűz és szállítvány-biztosítási ágakban a díj- és illeték-bevétel 11.660,231 frt 19 kr. volt; miből 4.694,768 frt 19 kr. viszont biztosításra fordított, ury, hogy e tiszta díjbevétele 6.985,463 frtra rugott, mely összegből 3.315,061 frt 39 kr. mint díjtartalék minden tehertől meaten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezővények összege 31.896,255 frt 27 krra emelkedett.

Károkkért a társaság 1896-ban 9.880,288 frt 74 krt folyósított. Ehhez hozzáadva, az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 291.257,887 frt 35 krral igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből **házánkra 54.452,856 frt 37 kr.** esik, mely összeget a társaság 166,000 károsetben fizetett ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 6.554,104 frt 64 krra rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 2.625,000 frtot tesz

ki, az értékpapírok árfolyam ingadozása és fedezetére alakított tartalék, mely dacára annak, hogy e czélra egy 500,000 frtos külön tartalék áll fenn, az évi nyereségből kihasított 280.000 frttal 3.849,104 frt 64 krra emeltetett fel és továbbá a 80,000 frtra rugó kétes követelések tartaléka. — Ezekon kívül fennáll még egy 120,000 frtot kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az idej átutalások folytán 61 millió 051,211 frt 83 krról 66.144,010 frt 30 krra emelkedtek. Ezen értékekből több mint 18 millió magyar értékekre esik.

Ezen alkalommal felemlítenők tartjuk, hogy a cs. és kir. felsőleg uralkodó család és alapítványi uradalmainak Magyar-, Cseh- és Morvaországban levő összes épületei, leltári készletei és terményei, valamint gyárai tűz ellen a triesti általános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generali) és a természetnyek jég ellen az Assicurazioni Generali leányintézeténél a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaságnál hosszú óre idlettek biztosítva.

Szerkesztői üzenet.

Nemő. Helyben fogadják részvétlünk. Ha egy olyan tekintélyes számmal bíró testület nem bír a maga lábán járni, megérdemlik sorsukat. Az elnök eljárása természetesen nem volt korrekt. Majd ha komoly munkásság, egészséges testületi szellem lesz önök közt az uralkodó, akkor nem fog merni úgy beszélni önökkel senki sem. E tárgyban beküldött cikkét, a főnebbi okoknál fogva, nem közöljük. Kézirata, kivételesen, rendelkezésére áll.

Felölő szerkesztő: **Éder János.**

Kiadóaptulajdonos: **Weisz Márk.**

174/897. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbíróság 1896. évi 5151. számú végzése következtében Dr. Buk Herman ügyvéd által képviselt **Szép József** javára **Szluha József** ellen 150 frt s jár. erejéig 1896. évi nov. hó 24-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján felül foglalt és 466 frtra becsült butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. jbiróság 2312./1897. sz. végzése folytán 150 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi nov. hó 9 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 30 frt 65 krajczárban megállapított költségek erejéig Csanyon, alperes lakásán leendő eszközlésére 1897. évi május hó 22-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-s értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi május hó 8-ik napján.

Bogyó János,
kir. jbirósági végrehajtó.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyerés- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztosítási ág 1896.

BEVÉTEL.

KIADÁS.

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Kifizetések (a kifizetési költségekkel együtt):					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2760964	32			1. Díjtartalek, levonva a viszontbiztosítók részét	3170600	52		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	998876	53			2. Tökésített nyereségtartalek	4313000	—		
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	17	09			3. Értékpapírok árfolyamtartaleka	107514	77		5550615
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	79971	62	383829	56	4. Kétes követelések tartaléka	40000	—		
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók terítvényeit):					II. Független káros tartaleka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen leírásig)	97721	70			1. Tűzbiztosítás	345186	17		
2. Jutalékok	822104	69			2. Szállítványbiztosítás	286990	06		
3. Folyó igazgatási költségek	821203	93	1671135	32	3. Jégbiztosítás	420	—		
4. Adók és illetékek			521433	79	4. Balesetbiztosítás	50941	52	682237	75
III. Leírások és egyéb kiadások:					III. Díjbevételek (levonva a törlesztéseket):				
1. Leírások kétes követelésekre	2513	44			1. Tűzbiztosítás	frt 8.307.924.94		4920445	41
2. Egyéb kiadások: járulékok és kamat a hivatalnokok elhatárolásában	70681	45	73194	89	2. Szállítványbiztosítás	frt 3.287.478.93		1511104	41
IV. Tartalek függő károsokra:					3. Balesetbiztosítás (levonva a viszontbiztosítók részét)	frt 2.818.39.74		84014	51
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	407143	74			IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	492937	98			1. Kölcsön- és lezárt kamatok, továbbá hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál eszközölt betétek kamata	34350	23		
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	501	—	81052	72	2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	4000	—		
V. A biztosítási alapok állása a számadári év végén:					3. Értékpapírok kamata	20037	71	298514	14
1. Díjtartalek:					4. Ingatlanok tiszta hozadéka	52126	20		
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2955475	85			V. Egyéb bevételek:				
b) Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	359685	51	3315061	39	1. Kötvényilletékek	517744	15		
2. Tökésített nyereségtartalek	1312000	—			a) Tűzbiztosítás	16168	96	53268	46
3. Értékpapírok árfolyamtartaleka	107514	44	238160	44	b) Szállítványbiztosítás	1350	35	8145	67
4. Kétes követelések tartaléka	40000	—			2. Könyvszerű árfolyam nyereség értékpapírokon				
VI. A balesetbiztosítási társaság viszontbiztosítása									
VII. Évi üzleti nyereség			13509310	71				13509310	71
Összesen					Összesen				

Nyerés- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1896).

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Felsőbbé biztosítások és járadékok fizetése:					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	2763800	03			1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	41800598	56		
2. Elési esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	592428	04			2. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	3431378	20		
3. Járadékfizetések	144160	85	3501688	42	3. Külön tartalek a kamattal esetleg hanyatlásnak kiegyenlítésére	40000	—		
II. Fizetések visszaváltásért könyvvért, levonva a viszontbiztosítók részét					4. Tökésített nyereségtartalek	1312000	—		
1. Halálesetre szóló biztosítások	148710	29			5. Értékpapírok árfolyamtartaleka és kiegészítő tartalek	1754496	67		
2. Elési esetre szóló biztosítások	138122	09			6. Kétes követelések tartaléka	40000	—		
III. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók terítvényeit):					7. A biztosítottak osztalekalapja	756508	92	40135482	35
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen leírásig)	38174	94			II. Független káros tartaleka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
2. Szervezési költségek (leszve)	379069	12			1. Tűzbiztosítás			472876	41
3. Folyó igazgatási ügyek	57103	72			III. Díjbevételek				
4. Behajtási jutalékok	150784	83	1198887	15	1. Halál esetre szóló és vegyes biztosítások	7.050.183.53			
5. Orvosi költségek	69224	42	86109	21	levonva a viszontbiztosítási díjat	314.256.08		6735927	45
6. Adók és illetékek			7288	11	2. Elési biztosítások	684.581.78		682584	71
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétes követelésekre és ingatlanra					3. Járadékfizetések	2.060.77		152319	56
VI. Független káros tartaleka:					IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	325472	80			1. Kölcsön- és lezárt kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	10519	72		
2. Elési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	176318	02			2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	245191	23		
3. Járadékfizetések	4609	28	506100	30	3. Jelzálogkölcsönök kamatai	120959	69		
VII. A biztosítási alapok állása a számadári év végén:					4. Értékpapírok kamatai	1693474	53		
1. Díjtartalek:					5. Ingatlanok tiszta hozadéka	203206	35	2273151	52
a) Halál esetre szóló és vegyes bizt., levonva a viszontbiztosítók részét	frt 40.713.709.93				V. egyéb bevételek:				
b) Elési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	4.612.967.12		46787939	49	1. Kötvényilletékek	47877	98		
c) Járadékfizetések	1.431.362.44				2. Egyéb üzemi bevételek	55857	71		
2. Díjtartalek					3. Könyvszerű árfolyamnyereség értékpapírokon	778947	53	852688	29
a) Halál esetre szóló és vegyes bizt., levonva a viszontbiztosítók részét	1.850.564.90				Összesen			6035925	25
b) Elési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	123.255.98		2006220	88					
3. Külön tartalek a kamattal esetleg hanyatlásnak kiegyenlítésére	120000	—							
4. Tökésített nyereségtartalek	1312000	—							
5. Értékpapírok árfolyamtartaleka és kiegészítő tartalek	2538444	20							
6. Kétes követelések tartaléka	40000	—							
7. A biztosítottak osztalekalapja	620386	83	53421091	40					
VIII. Évi üzleti nyereség			6035925	25					
Összesen					Összesen				

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1896. december 31-én.

VAGYON.

TEHER.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.			forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
1	A részvényesek adólevelei a tőke be nem fizetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—	1	Alapitka	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Ingatlan birtok	—	—	465000	—	465000	—	2	Tökésített nyereségtartalek	1312500	—	1312500	—	2625000	—
	a) Városi ingatlanok	—	—	465000	—	465000	—	3	a) Tartalekalap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	105660	44	203344	20	306904	64
	b) Mezőgazdasági birtokok	1277600	—	—	—	1277600	—	4	b) Kiegészítő tartalek	—	—	509000	—	509000	—
3	Gazdasági termények	126155	11	—	—	136155	11	5	Tartalekalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
4	a) Építés alatt álló intézeti ház Prágában	—	—	925089	91	925089	91		a) Díjtartalek folyó biztosításokra az A mérlegben	3315061	59	—	—	3315061	59
4	b) Építés alatt álló intézeti ház Milánóban	—	—	15664	72	15664	72		b) Díjtartalek a folyó biztosításokra az B mérlegben	—	—	46787939	49	46787939	49
5	Kölcsönök a társaság életbizt., kötvényeire	—	—	5690988	18	5690988	18		c) Külön alap a kamattal esetleg hanyatlásnak kiegyenlítésére	—	—	2006820	88	2006820	88
6	Kamatkozó jelzáloglag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra	50000	—	5031659	45	5081659	45		Tartalek függőben levő kariztésekre az A mérlegben	810852	72	—	—	81852	72
7	Kölcsönök értékpapírokra	367501	09	—	—	367501	09		az B mérlegben	—	—	506100	30	506100	30
8	Állam- és más értékpapírok	4125750	08	40925903	18	45051653	26		7. Osztalekalap az életbiztosításban nyereményekkel biztosítottak javára	767613	86	—	—	767613	86
9	Folyó kamatok	128024	93	257407	14	385432	07		8. A hivatalnokok elhatárolás pénztárának vagyona	—	—	620386	83	620386	83
10	Valók a társaságban	16928	26	—	—	16928	26		9. Jelzáloghiteltelek	1092734	10	55884	44	1148618	54
11	Rendeltetésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	1488356	32	129254	13	1617610	35		10. Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	44127	40	—	—	44127	40
12	Kés pénzkészlet az intézet igazgatóságánál és főkönyvénél	31655	97	34428	11	76083	08		11. Egyenleg az A mérleg folyó számláján	—	—	551146	17	551146	17
13	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	259733	12	42047	69	301780	81		12. Hitelek különböző címeken	294056	35	55145	21	349201	57
14	Maradvány az intézet főkönyvénél számláiból	114399	82	232805	20	347204	02		13. Betétek kezesség és biztosíték gyanánt	1722076	30	1831395	55	3553471	85
15	Maradvány a B mérleg folyó számlájából	551146	17	—	—	551146	17		14. Gidoni alapítvány	5213	74	—	—	5213	74
16	Adások különböző címeken	20039	84	14818	05	30087	89		15. Girard alapítvány	4977	50	—	—	4977	50
17	a) Letétek a kezesség és biztosíték gyanánt	172076	30	1831395	55	3553471	85		16. Goldschmid alapítvány	3090	—	—	—	3090	—
	b) Letétek a kezesség és biztosíték gyanánt	3000	—	—	—	3000	—		17. Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	c) Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—		18. Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—
	d) Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—		Összesen	830239	62	627698	23	1457037	85
18	Biztosítások visszakerülői a társaság összes hivatalában, cseztáblák, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—		b) Nyereség előírás (A mérleg)	frt 1.060.86					
19	Előlegelt jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—		c) Nyereség az évi üzlethől	829.178.76					
	Összesen	13912413	42	59673761	31	73586173	73		Összesen	830239	62	627698	23	1457037	85
	Az 1896. decz. 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények értéke: frt. 31.806.255.27.								A jövő években lejárandó tüzbiztosítási díjak	3180625.27					

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Báró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Báró Morpurgo József, Segré V
 igazgató-tanácsos. A vezérülők: **Ricetti Odón.** Magyarországi vezérigynökség: **Steinhardt, Poór.**

Az intézet hivatalos helyiségei Budapesten, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet sejt házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti csongrádi ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tüz-, szállítvány és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítások az Els